

Mercè Caso: «El decret d'habitatge del Govern no serveix per aturar demandes de desnonament»

La jutge degana de Barcelona respon les preguntes de NacióDigital sobre l'aplicació de la nova normativa aprovada per la Generalitat

Mercè Caso, jutge degana de Barcelona, entrevistada a NacióDigital. | Adrià Costa

Mercè Caso (Barcelona, 1964) és jutge degana de Barcelona des del 2013 i membre de la sala de govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC). Fa poc ha rebut una carta escrita per l'alcalde de la capital, Ada Colau, en un nou capítol de les discrepàncies entre jutges i administracions a l'hora d'abordar el dret a l'habitatge. En els pròxims dies els magistrats de Barcelona han de fer públic el seu posicionament sobre el nou decret d'habitatge, aprovat pel Govern i validat pel Parlament. Caso avisa que el la nova llei no serveix per frenar desnonaments als jutjats.

- El 21 de febrer, els magistrats de l'Audiència Provincial de Barcelona es van reunir per acordar un posicionament comú (<https://www.naciodigital.cat/noticia/196792/reunio/jutges/audiencia/barcelona/unificar/criteris/sobre/desnonaments>) envers el nou decret d'habitatge aprovat pel Govern i validat pel Parlament. A quina conclusió van arribar?

- Jo, com a degana, no hi estava convidada. Sé que es van reunir i crec que pròximament tindrem les conclusions. Sí que tenim ja les dels magistrats de Girona, que entenen que el nou decret no

introdueix expressament una impossibilitat d'atendre les demandes de desnonament. Si el Govern ho hagués volgut així, s'hauria d'haver introduït de forma expressa al decret. L'Audiència de Girona sosté aquest criteri després d'haver tingut en compte les conclusions del Consell de Garanties Estatutàries.

- Aquestes conclusions van en la línia del que va determinar la jutge encarregada del cas del Bloc Llavors a Barcelona

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/196635/front/comu/exigir/jutges/apliquin/nou/decret/habitatge>), que s'ha convertit en el centre del debat sobre el decret. La magistrada autoritzava el desnonament de sis famílies amb l'argument que els articles del decret relacionats amb l'obligació d'oferir un lloguer social no tenen caràcter processal sinó administratiu. Per què?

- La nova legislació imposa als grans propietaris l'obligació d'oferir lloguer social a famílies vulnerables abans d'iniciar un procediment de desnonament. La qüestió és saber què passa si no es compleix amb l'obligació. El legislador podria haver establert que, si l'obligació no es compleix, el propietari no pot posar la demanda. Però el legislador no va fer això. El Govern va triar que, si s'incomplia l'obligació, es posaria una multa. Per què no va fer servir l'altra possibilitat? Un dels problemes de constitucionalitat de la norma eren les competències autonòmiques en matèria processal. I això és molt relliscós. Les comunitats autònomes només ho poden fer quan estan desenvolupant institucions pròpies. Potser el Govern va pensar que no volia que es presentessin recursos al decret i que es maregés més la perdiu i va optar per anar només per la via administrativa. Si s'introduís la inadmissió de la demanda al decret, no tindríem cap problema i així ho fariem.

"De vegades els polítics parlen segons el públic que tenen al davant"

- Per tant aquest decret no serveix per aturar desnonaments si el propietari presenta una demanda?

- És clar que no. Jo entenc que no. Si volien fer-lo servir perquè no es puguin interposar demandes, ho havien de dir. No és que estiguem fent una interpretació contra la voluntat del legislador. És una matèria complicada i de vegades els nostres polítics ens presenten les coses perquè així les sentim.

Mercè Caso és la jutge degana de Barcelona des del 2013. Foto: Adrià Costa

- Què vol dir?

- Que de vegades els polítics parlen segons el públic que tenen al davant. Aquest decret no comporta la inadmissió de les demandes. Aquí la gràcia estarà en els processos per imposar sancions, perquè són quantitats molt importants. El que més funcionarà amb els grans propietaris és que els toquin els diners i la butxaca. Crec que és una opció interessant i els farà canviar la manera de comportar-se. Les comunitats autònomes tenen competència en els afers processals i tot depèn de com es planteja. En l'àmbit estatal es poden introduir reformes, i aquesta és la tasca dels grups parlamentaris. És possible que tinguem una norma d'aquestes característiques en un termini curt, però no ara. El que no pot ser és que hi hagi habitatges buits, que els propietaris recuperin pisos després de desnonaments i les famílies es quedin al carrer.

- **El desnonament del Bloc Llavors ha estat ordenat amb data oberta, tot i que el govern espanyol va modificar la Llei d'Enjudiciament Civil (LEC) per prohibir explícitament aquesta pràctica**

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/174907/dia/hora/exactes/reforma/legal/govern/espanyol/contra/desnonaments/sorpresa>).

- Cap òrgan judicial acorda un primer intent de desnonament amb data oberta. Totes les primeres actuacions tenen dia i hora. La mesura només es fa servir amb caràcter excepcional quan hi ha hagut tres, quatre o cinc suspensions i ha esdevingut impossible dur-lo a terme. Per damunt del dret que té tothom a la protesta també hi ha un dret constitucional a la tutela judicial efectiva i al compliment de les resolucions judicials. I aquest és un dret fonamental també. Si el govern espanyol volia prohibir-ho, ens hauria d'haver dit de quina altra manera podem garantir el compliment de les resolucions judicials. El 50% dels desnonaments a Barcelona tenen suspensions. Els jutjats estan interpretant amb molta flexibilitat la situació de manca d'habitatge que tenim i, si els serveis socials ens diuen que estan buscant una solució, ajornem el

desnonament.

- En aquesta situació d'emergència habitacional, les resolucions judicials es compleixen però el dret a l'habitatge no es garanteix.

- És clar que hi ha un dret natural a tenir un habitatge, reconegut internacionalment, però l'administració no pot abocar aquesta responsabilitat als altres particulars. Els serveis socials estan fent una tasca fantàstica però s'ha d'analitzar la gestió del pressupost per veure què es prioritza i què no.

- No hi hauria cap alternativa als desnonaments amb data oberta, tenint en compte l'angoixa que provoquen?

- L'altra opció és avisar els Mossos d'Esquadra.

Caso és membre de la sala de govern del TSJC. Foto: Adrià Costa

- Als desnonaments amb data oberta ja hi acostumen a anar els Mossos d'Esquadra.

- Perquè normalment sabem que hi ha algun col·lectiu, però quan és amb data oberta és més difícil que hi hagi el gruix de persones que impedeixin el desnonament. Quan s'arriba a aquest punt, la persona ha tingut diverses dates concretes de desnonament com a mínim durant set o vuit mesos. La persona sap quin dia ha de marxar, però aconsegueix quedar-se. És molt fàcil acabar amb aquesta angoixa si es marxa abans.

"L'administració de justícia és el monopoli de la

violència institucional. Això sempre serà pitjor per als més vulnerables"

- El problema és que segurament moltes d'aquestes persones no tenen cap altre pis on anar.

- Doncs llavors l'exigència ha de ser cap a l'administració. Per nosaltres el més fàcil seria anar suspent desnonaments. Però si una sentència mai no es compleix, en quin país viuríem? Què he de fer? Trucar a Desokupa? Si l'administració de justícia no és capaç d'executar les seves resolucions, com han de resoldre els seus problemes les persones? L'administració de justícia és el monopoli de la violència institucional després de garantir els interessos en joc. Això sempre serà pitjor per als més vulnerables, no ens enganyem.

- La regidora d'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona,, Lucía Martín, deia fa poc en una entrevista a NacióDigital (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195839/lucia/martin/no/revertirem/manca/habitatge/public/ni/quatreni/vuit/anys>) , que el consistori i els jutges abordaven l'emergència habitacional de manera diferent. Hi està d'acord?

- En absolut. Quan els serveis socials ens demanen més temps, el donem. El problema és que quan s'acaba el termini continua sense poder-se fer el desnonament. Per part nostra sempre estem disposats a coordinar-nos de la manera més àgil i efectiva garantint els drets de tothom. Ja tenim una comissió de seguiment de desnonaments amb l'Ajuntament de Barcelona.

- I, en el marc d'aquesta comissió, l'Ajuntament es queixa que els jutges avisen dels desnonaments amb massa poc temps.

- Cap problema. Si des de l'Ajuntament es té aquesta percepció, per part nostra es pot convocar la comissió i parlar obertament de com podem solucionar-ho.

"No s'hauria d'arribar a enviar antiavalots dels Mossos als desnonaments"

- Abans feia referència als Mossos d'Esquadra. Darrerament hi ha hagut dos casos en què els jutges han avisat que "depurarien responsabilitats" al cos i acusarien responsables policials de "desobediència" si no s'intervenien per forçar desallotjaments. Per què s'ha optat per aquests avisos?

- Algunes vegades, tot i que s'hagi requerit als Mossos que acompanyin la comitiva judicial, només hi va una parella d'agents. Si es troben 60 persones a la porta, els mateixos Mossos diuen que no poden intervenir i pleguen. Els jutges poden tenir la percepció que s'han de suspendre desnonaments tot i haver-hi enviat els Mossos i per això, malauradament, s'arriba a la conclusió que han d'intervenir les unitats d'ordre públic [antiavalots]. Jo crec que no s'hauria d'arribar aquí. Hauríem de ser capaços de trobar els *tempos* adequats per trobar una solució per tothom. Per a la persona que té dret a l'habitatge i per a la que té dret a recuperar l'habitatge.

La jutge Caso, al seu despatx. Foto: Adrià Costa

- L'alcalde de Barcelona, Ada Colau, li ha enviat una carta (<https://www.naciodigital.cat/noticia/197072/colau/avisa/jutges/ajuntament/no/deixara/interv-enir/desnonaments>) defensant el Servei d'Intervenció en situacions de Pèrdua de l'Habitatge i Ocupacions (SIPHO), després que el TSJC instés el consistori a no obstaculitzar l'execució de sentències judicials. Li respondrà?

- Vam enviar la carta perquè el SIPHO havia tingut una actitud no adequada en alguns desnonaments, perquè no havia col·laborat en absolut amb el compliment de la resolució judicial. Estarem encantats que el servei continuï fent la bona feina que fa. Jo crec que no cal respondre. Soc degana dels jutges de Barcelona, no política. A mi no em cal respondre-li a la senyora Colau. A més, li tinc afecte.

- "Podem viure en el capitalisme o en altres models que garanteixin els drets de tothom". Aquesta frase és seva i la va pronunciar en declaracions a NacióDigital (<https://www.naciodigital.cat/noticia/180082/tsjc/persisteix/aval/desnonaments/oberts/tot/lle-i/prohibeix>) el maig del 2019. És ironia o un missatge a les institucions?

- És un missatge a les institucions, honestament. El canvi polític que hem tingut a l'Estat potser permet que les prioritats comencin a canviar. Si volem donar prioritat al benestar de les persones, potser es podrà llegir en aquest sentit. A través d'expropiacions o del que sigui. No era ironia, jo crec amb molta fermesa en la política del bé comú.